

Hagby har en medeltida rundkyrka

Hagby kyrka söder om Kalmar är en medeltida kyrka som ännu är i bruk och den ena av endast två rundkyrkor i Småland. Denna anses som en av de bäst bevarade rundkyrkorna i Sverige.

Kyrkan har både kalkmålningar, dopfont och triumfkrucifix från medeltiden. Den uppfördes på 1200-talet och tros ha använts även som en försvarsanläggning, men det är oklart. Skottgluggar i muren tyder på det men en nutida tolkning är att de kan ha haft en annan funktion.

Har du släkt i Hagby socken under kyrkböckernas tid är det den här kyrkan de besökt vid dop, vigslar och gudstjänster.

Hagby församling var annexförsamling i

Arby, Hagby och Karlslunda pastorat till 1961. Den äldsta bevarade ministerialboken dateras till 1634 och gäller både Hagby och Arby. Men i denna ingår flera äldre dokument, bland annat en inventarieförteckning för Hagby kyrka från 1597.

Då fanns i kyrkan ett redan då gammalt altarkläde, en korkåpa, en Bibel, Nya testamentet, tre stora klockor, två kistor, en förgylld kalk med mera. Av handstilen att döma är det samma präst som nedtecknat kyrkans räkenskaper 1606.

*Foto: Bernt Fransson, Lindås.
Bildkälla: Wikipedia.*

DIS-Småland – Regionförening till Föreningen DIS – Föreningen för datorhjälp i släktforskningen.
Verksamhetsområde: Jönköpings (F), Kronobergs (G) och Kalmar (H) län.
Hemsida: www.dis-smaland.se

Styrelse

Tommy Nilson	Backgatan 5	575 35 Eksjö	070-303 17 32	ordforande@dis-smaland.se	ordförande
Håkan Johansson	Skaraborgsvägen 20	565 31 Mullsjö	0392-100 21	h.o.johansson@gmail.com	ledamot, vice ordf
Börje Jönsson	Klosterstigen 9	575 37 Eksjö	070-863 12 17	borje.jn@gmail.com	ledamot, kassör
Arne Johansson	Södra Storgatan 29 D	598 71 Södra Vi	076-108 00 29	webmaster@dis-smaland.se	ledamot, sekreterare
Mats Eriksson	Myrliden 10	565 32 Mullsjö	0734-02 15 75	mats@meron.se	ledamot
Cecilia von Hausswolff	Övertorp 5	590 95 Loftahammar	0709-94 80 94	cecilia.von.hausswolff@gmail.com	ledamot
Donald Freij	Hjälshammar Sjögård	331 44 Värnamo	070-278 08 85	donald@freij.se	suppleant
Eva Gröön	Skälsbäck Norrgården 107	579 94 Fagerhult	070-961 04 00	grooneva@gmail.com	suppleant

Funktionärer

Börje Jönsson	Klosterstigen 9	575 37 Eksjö	070-863 12 17	borje.jn@gmail.com	fadder, utbildare
Tommy Nilson	Backgatan 5	575 35 Eksjö	070-303 17 32	ordforande@dis-smaland.se	fadder, kartfadder
Eva Gröön	Skälsbäck Norrgården 107	579 94 Fagerhult	070-961 04 00	grooneva@gmail.com	utbildare
Cecilia von Hausswolff	Övertorp 5	590 95 Loftahammar	0709-94 80 94	cecilia.von.hausswolff@gmail.com	utbildare
Donald Freij	Hjälshammar Sjögård	331 44 Värnamo	070-278 08 85	donald@freij.se	disbytombud, utbildare
Arne Johansson	Södra Storgatan 29 D	598 71 Södra Vi	076-108 00 29	webmaster@dis-smaland.se	fadder, webmaster
Håkan Johansson	Skaraborgsvägen 20	565 31 Mullsjö	0392-100 21	h.o.johansson@gmail.com	arkivarie
Eva Johansson	Knotavägen 2	723 52 Västerås	070-55 35 448	eva@evagun.se	redaktör

SmåDisigt – Medlemsblad för DIS-Småland

Redaktör: **Eva Johansson** – eva@evagun.se

I redaktionskommittén ingår även:

Viola Ek, Furuby – viola.ek@bredband2.com
Egon Burman, Växjö – egon35@live.se

ISSN 1650-3066 Upplaga 1500 ex – 4 nummer/år.

Tryckeri: Lindströms Tryckeri, Alvesta.

Ansvarig utgivare: Föreningens ordförande.

Citat ur SmåDisigt får göras om källan anges. För återgivande av signerade artiklar samt illustrationer krävs tillstånd av författaren/illustratören/fotografen.

Hjälp gärna till att värva medlemmar till DIS och DIS-Småland. Vi vill gärna bli ännu fler i vår lokalförening.

Medlemsavgift

DIS 190 SEK + DIS-Småland 90 SEK

Plusgiro 140 33-5 Föreningen DIS

Bankgiro 5791-8690 Föreningen DIS

Organisationsnummer 82 70 01-1029

Adressändringar sänds till

Föreningen DIS

Gamla Linköping, 582 46 LINKÖPING

E-post: dis@dis.se

Innehållsförteckning

- Hagby kyrka - sid 1
- Styrelse, funktionärer m m – sid 2
- Kallelse till årsmöte – sid 3
- Föreningsinformation – sid 4
- Ordförandens spalter - sid 5
- Barnmorskan i Misterhult – sid 6
- Hitta släktgården i lagfartsböcker – sid 8
- Om mantal och skifteskartor - sid 11
- Linus Karlssons böcker – sid 12
- Om DIS-Mötesplatser och Googles AI- sid 14
- Stomkartor har digitaliserats - sid 15
- Uppfinnaren från Vetlanda – sid 16
- Prästfruar på Visingsö – sid 17
- Boktips för släktforskare - sid 18
- Redaktörens spalter- sid 19
- God jul! – sid 20

Interiör från Hagby kyrka. Foto: Bernt Fransson. Bild från Wikipedia.

Kallelse till DIS-Smålands årsmöte

Tid: Lördag den 23 mars 2024

Plats: Digitalt via Zoom

Anmälan

Anmäl dig till vår kassör Börje Jönsson på e-post borje.jn@gmail.com eller på telefon 070-863 12 17 **senast den 17 mars**.

Program

Kl 10.45 Öppnar vi Zoom för inlägg till årsmötet

Kl 11.00 Årsmötesförhandlingar

Motioner

Motioner till årsmötet skickas till ordföranden senast den 15 december 2023, på e-post till ordforande@dis-smaland.se.

Handlingar

Årsmöteshandlingar hittar du på vår hemsida www.dis-smaland.se från och med den 1 mars 2024.

Zoom

Länk till Zoom-mötet skickas via e-post till anmälda deltagare en eller två dagar före årsmötet.

Information om Zoom: <https://www.dis.se/zoom-intro>

Välkomna! – Styrelsen

Sista numret av SmåDisigt

Detta nummer av DIS-Smålands medlemstidning SmåDisigt är det sista som ges ut som en tryckt tidning.

DIS-Smålands styrelse har beslutat att inte längre ge ut den tryckta medlemstidningen, för

att spara pengar. I stället kommer fler digitala nyhetsbrev att skickas ut till medlemmarna i framtiden.

Läs mer i ordföranden Tommy Nilsons spalt på nästa sida.

Vi behöver fler funktionärer i DIS-Småland

Vill du vara med och planera DIS-Smålands verksamhet? Vi behöver förstärka våra arbetsgrupper. I varje arbetsgrupp finns en ansvarig som också är ledamot av styrelsen. För att vara med i arbetsgruppen behöver man inte vara med i styrelsen.

Är du intresserad? Kontakta ordföranden Tommy Nilson (ordforande@dis-smaland.se) eller någon annan i styrelsen.

Dessa arbetsgrupper finns:

PR/information/webbsida/Facebook

Hålla vår webbsida/Facebook uppdaterad.

Skicka information via mejl till medlemmarna.

Disbyt

Glöm inte att skicka in ditt Disbyt-utdrag. Att vänta tills man är färdig eller nästan färdig är fel taktik, ju oftare desto bättre. Disbyt är ju en gemensam databas där vi kan hjälpa varandra att finna anfäder.

Det material du skickar in registreras i databasen och nästa gång du skickar in ett nytt bidrag raderas det första. Så ju oftare du skickar in desto mer aktuell är databasen.

Mailadress

Du har väl rätt mailadress registrerad hos oss? Om inte kan du gå miste om mycket som vi i DIS-Småland skickar ut men även det som Föreningen DIS sänder. Gå gärna in på Föreningen DIS hemsida och kontrollera att det är rätt. Adressen är:

<https://www.dis.se/sjalvservice-medlemmar>.

Medlemmar

Hålla kontakt med medlemmarna.

Hälsa nya medlemmar välkommen via mejl eller telefon.

Statistik.

Felaktiga adresser, mejl.

Utbildning/Medlemsmöten

Planera årets utbildningar, digitalt och fysiskt.

Planera medlemsmöten, digitalt och fysiskt.

Deltaga på utbildningar/möten, digitalt och fysiskt.

Diskutera

Var tredje vecka, i regel tisdagar, har vi ett öppet Zoommöte för att utbyta erfarenheter från användning av Dis verktyg, Disgen, Disbyt och Dispos. Vi tar emot önskemål, konkreta frågor och tips från de som ansluter till mötena. Tider och länk till mötena finns på vår hemsida. Allt är gratis. Anslut gärna till mötena och Diskutera dina egna erfarenheter.

Massor av information

Alla Dis åtta regionföreningar har regelbundna Zoommöten om olika ämnen. Via Dis hemsida <https://www.dis.se/regionforeningar> finns länkar till varje regionförening. Surfa in och hitta något intressant att vara med på hos någon av de olika regionföreningarna. De flesta aktiviteterna är gratis och öppna för alla.

På Dis egna Youtube-kanal <https://www.youtube.com/c/F%C3%B6reningenDIS> finns många filmer. Korta beskrivningar av specifika funktioner och kurser för nybörjare. Bland annat finns en komplett kurs i användningen av kartor i Disgen.

Ordförandens spalter

Vi släktforskare roar oss med att studera forna tider och möjligen en del av nutiden. Trots det måste vi också kunna anpassa oss till dagens och framtidens förhållanden.

Styrelsen i Dis-Småland har beslutat att vi nu avslutar utgivandet av den tryckta tidningen SmåDisigt för att i stället övergå till digital publicering. Som nog de flesta vet är kostnaden för att trycka och posta en medlemstidning väldigt hög och ökar för varje år.

Det betyder att detta nummer av SmåDisigt blir det sista numret du får av brevbäraren i din brevlåda. Alla tidigare nummer hittar du på vår hemsida.

Nyhetsbrev

SmåDisigt kommer från och med 2024 att ges ut i form av återkommande digitala nyhetsbrev (som pdf-filer), kanske lite oftare och kanske med lite mindre innehåll varje gång. En reell kostnadsbesparing med minimal miljöpåverkan. Nyhetsbrev kommer att publiceras på vår hemsida med viss fördröjning.

Vi vill också uppmuntra dig och alla andra medlemmar i Dis-Småland att lämna bidrag till vårt nya nyhetsbrev.

Skicka gärna artiklar, släktpresentationer, tips om användning av Dis verktyg, andra användartips mm till ordförande@dis-smaland.se. Alla bidrag är välkomna. Dela med dig av dina egna erfarenheter. Publicera dina frågor så kan du få hjälp av andra medlemmar.

E-post

Vi ser fram mot att kunna ge lite mer frekvent information under kommande år. All information från Dis-Småland och från Dis (utom Diskulogen) skickas via e-post.

Informationen kommer också att finnas på vår hemsida <https://wp.dis-smaland.se/> Vi ber dig noga **kontrollera att din e-postadress i vårt medlemsregister är korrekt.**

Om inte, rätta dina uppgifter via Dis hemsida <https://www.dis.se/sjalvservice-medlemmar> eller skicka din aktuella e-postadress till ordförande@dis-smaland.se så hjälper vi till med det.

Medlemsutveckling

Liksom stora delar av föreningsverksamheten i Sverige lider även Dis, Dis-Småland och övriga regioner av att antalet medlemmar minskar.

För tio år sedan hade Dis drygt 26 000 och Dis-Småland cirka 1 050 medlemmar. För närvarande har Dis 18 310 och Dis-Småland 921 medlemmar.

En effekt av detta är också svårigheten att engagera funktionärer i föreningen. Det gäller styrelseledamöter, revisorer, valberedning, utbildare, faddrar med flera.

Vad kan vi göra för att öka intresset? Har vi inom Dis rätta verktyg för att attrahera nya släktforskare och behålla våra gamla medlemmar?

Har du som en av våra värdefulla medlemmar några förslag på aktiviteter är du varmt välkommen att kontakta undertecknad eller någon av våra övriga styrelseledamöter.

Du som är engagerad i lokala släktforskar- eller hembygdsföreningar kan gärna hjälpa oss att informera om vad Dis och Dis-Småland kan erbjuda. Ett exempel är att inom en snar framtid kunna använda Disgen mer effektivt för hembygdsforskning.

Tommy Nilson
ordförande@dis-smaland.se

Hon förlöste barn i Misterhult

Anna Maria Jansson blev troligen Misterhults sockens första barnmorska när hon kom dit från Västervik 1838. Under flera decennier hjälpte hon församlingens mödrar vid förlossningar och var verksam långt upp i åldern. Dessutom var hon lärarinna. Både barnmorskor och lärare var då anställda av församlingen.

Anna Maria föddes i Västervik 1802. Hennes far var varvstimmermannen och sjömannen Peter Holmström och hennes mor hette Stina Lisa Johansdotter.

Fadern dog tidigt och Anna Maria växte upp med sin mor i Östra kvarteret nummer 101 i Västervik, mellan Båtsmansgränd och Gröna gränd. Här bodde sjömän och varvsanställda.

Anna Maria gifte sig 1826 med sjömannen Jöns Petter Zachrisson Lund från Gladhammar. De fick dottern Charlotta 1827 och sonen Carl 1830, död året därpå. Sedan flyttade familjen till Stockholm och efter en tid dog maken.

Barnmorskeutbildning

Förmodligen var det efter hans död som Anna Maria bestämde sig för att bli barnmorska, för att försörja sig och dottern. 1836 hittar vi henne som barnmorskelärling i kvarteret Rosenbad i Klara församling i Stockholm.

Den som ville bli anställd som barnmorska i en församling skulle vara utbildad, antingen på Allmänna Barnbördshuset i Stockholm, vid Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg eller på lasarettet i Lund. Enligt ett reglemente från 1819 skulle alla barnmorskor som anställdes av församlingarna vara examinerade från någon av dessa utbildningar. Lärlingstiden var två år.

1837 återvände Anna Maria och dottern Charlotta till Västervik. Då kallas hon barnmorska så troligen arbetade hon i sitt yrke efter hemkomsten.

1838 flyttade de till Misterhult och där blev hon kvar livet ut. Förmodligen blev hon då anställd som barnmorska av Misterhults församling men i husförhörlängderna kallas hon bara änkan Anna Maria Lund. Kvinnors yrke är sällan inskrivet i kyrkböckerna, först

på 1850-talet kallas hon barnmorska. Hennes civilstånd var viktigare för prästen.

Provinsialläkarrapporten

Att hon arbetade som barnmorska i Misterhult länge framgår av provinsialläkarrapporterna som skickades in till Sundhetscollegium (senare Socialstyrelsen) varje år. Där finns hon med i listorna på Oskarshamnsdistriktets barnmorskor under flera år. 1853 och 1854 hade hon hjälp av dottern Charlotta, som också var barnmorska.

Anna Maria Holmström, senare med efternamnen Lund och Jansson, gick till fotografen någon gång innan hon dog 1878, kanske på 1860-talet. Hon arbetade i många år som barnmorska i Misterhult och även som lärarinna. Fotograf okänd, bildkälla: Kalmar Läns Museum.

Distriktet omfattade flera häradar runt Oskarshamn men på 1850-talet var det bara tio av församlingarna som hade barnmorskor anställda. Man klarade sig till stor del med kvinnor som var utbildade men vana att hjälpa till vid förlossningar.

Instrumentförlossningar

Men det var bara examinerade barnmorskor som hade rätt att använda instrument vid förlossningar. 1829 användes tång av en barnmorska vid en förlossning första gången i Sverige. Tidigare var det bara läkare som fick använda instrument men i och med att barnmorskorna fick denna rätt kom det att rädda livet på många kvinnor som födde barn.

Som anställd sockenbarnmorska bör Anna Maria ha haft en fast lön på kanske ett par hundra riksdaler, vilket var vanligt. Dessutom hade hon rätt att få betalt för varje förlossning enligt en fastställd taxa.

Anna Maria Lund gifte om sig på 1840-talet med smeden Christoffer Jansson från Törnsfall. Sonen Johan Gustaf Christoffer föddes 1841, döttrarna Anna Amalia Christoffina 1843 och Augusta Johanna Christina 1848.

Lärlarinna

Fotografiet av Anna Maria finns bevarat i Kalmar Läns Museums fotosamling. Där kallas hon barnmorska och lärlarinna. Att hon också arbetade som lärlarinna finns det inga spår av i kyrkböckerna men det verkar sannolikt att den uppgiften stämmer.

Hur många barn hon förlöste per år vet vi inte men det gick nog att kombinera arbetet som lärlarinna med barnmorskearbetet. Skolbarnen fick som regel inte undervisning varje vardag varje vecka, varannandagsläsning var vanligt och terminerna var kortare. Även om vi hade fått en folkskolestadga 1842 och alla barn i alla socknar skulle gå i skola så dröjde det länge innan riktiga skolor inrättades.

Gården Stolpen

1844 hade familjen bosatt sig på Stolpen, en gård som hörde till Jämserum norr om Fårbo. På Stolpen bodde flera familjer så det fanns nog både torp och backstugor där. Kanske undervisade Anna Maria barnen i familjens hem.

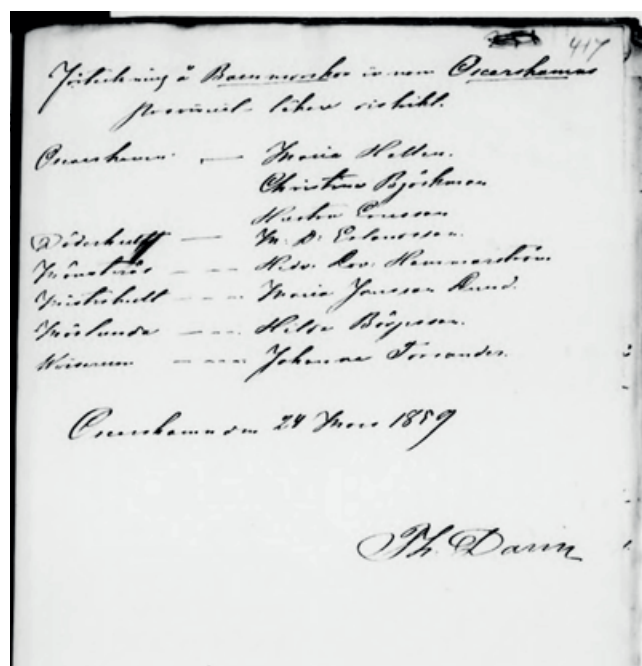
Två av hennes barn med Christoffer Jansson blev senare lärare.

Sonen Johan tog sin folkskolläraryxamen 1861 och blev folkskollärare i Högskulla i Misterhult.

Dottern Augusta tog folkskolläraryxamen i Kalmar 1878, blev sedan skollärlarinna hemma på Stolpen men flyttade till Gränna 1879. Hon ersattes då av småskollärlarinnan Kajsa Greta Nilsson så kanske fanns det en skola på Stolpen då.

Anna Maria levde till 1878 och blev 76 år.

Eva Johansson
eva@evagun.se

I provinsialläkarens rapporter till Sundhetscollegium finns Anna Maria Jansson Lund (här bara med namnet Maria) med som anställd barnmorska i Misterhults socken under många år i mitten av 1800-talet. Bildkälla: Riksarkivet.

Så hittar du släktgården

De flesta av oss släktforskare har landsbygdsbor i våra släktträd. Idag bor vi i städerna och har kanske helt lämnat bygden där släktens gård eller torp fanns på 1800-talet. Hur hittar vi då de fastigheter där slakten bott?

I husförhörslängderna finns ortnamnen överst på varje sida och det är som regel namnet på byn. Vissa präster skrev bara namnet överst på den första sidan för byn och sedan följde flera familjer sida efter sida. Men då bodde dessa familjer i samma by.

Bodde slakten i ett torp eller backstuga kan familjen vara inskriven längre ner på en sida och med stugans namn ovanför familjen. Ett torp eller en backstuga låg på mark som ägdes av en by eller en gård och det vanliga uttrycket är då ”torpet Nyhägn under gården Bergvik”.

Vi följer våra familjer bakåt i tiden men söker vi fastigheter kan det vara idé att utgå från andra hållet.

Gården blev en by

Det som på 1800-talet var en by kunde på 1600-talet ha varit en enda gård. Genom hemmansklyvningar och arvskiften kan den ursprungliga gården ha delats så att den på 1800-talet var en by med flera gårdar.

1600-talets gård Granberga hade på 1800-talet blivit gårdarna Granberga 1, Granberga 2 och Granberga 3. Eller kanske Granberga Norrgård, Granberga Östergård och Granberga Södergård. Dessutom kunde varje enskild gård ha ett eget namn, som till exempel Kullen i Granberga, Eskilsgård i Granberga. Den formella fastighetsbeteckningen är Granberga 1 som efter 1909 blivit Granberga 1:1.

Ofta framgår också gårdens jordnatur, det vill säga om det var en skattegård, en kronogård eller en frälsegård. Står det till exempel att det var en kronoskattegård var det en gård som tidigare ägts av staten men som bonden fått friköpa i en tidigare generation. Om det var ett rusthåll brukar det också framgå av gårdsnamnet.

Så vad gården kallas i husförhörslängden kan ge en hel del information.

Lagfartsböcker

För att hitta en gård kan du behöva använda dig av både äldre och nyare kartor men också lagfartsböcker.

Lagfartsböcker användes 1875–1933 och finns tillgängliga på nätet, både hos Riksarkivet och hos Arkiv Digital. Genom lagfartsböckerna får du troligen fram dagens moderna fastighetsbeteckning och på så sätt kan du hitta fastigheten på moderna kartor. Fastighetsbeteckningar kan ha ändrats på senare tid, till exempel om villakvarter växt fram på gårdens mark.

Lagfartsböckerna hittar du hos Riksarkivet via ämnesområdet fastigheter. Hos Arkiv Digital kan du söka efter Inskrivningsdomaren och sedan välja län, då ser du vilka domsagors arkiv som finns. Om du inte hittar vad du söker där kan du leta i häradsrättens arkiv, vissa lagfartsböcker finns digitaliserade där.

Lagfartsböckerna har rum och kolumner. Ett rum omfattar en överlåtelse av en fastighet och är numrerade i nummerordning. På uppslagets vänstra sida finns inskrivet i tur och ordning rummets nummer, fastighetens storlek i mantal, vem som tar över och därmed söker lagfart och vem som överlåter (kallas fångesman) med anteckning om åtkomsthandling. Om överlåtelse skett tidigare, men efter 1875, finns en hänvisning till det rum där denna överlåtelse finns inskriven.

På högra sidan finns datum för sökt och beviljad lagfart samt anmärkningar, där det står i vilket rum nästa överlåtelse finns inskriven. På så sätt kan man följa en fastighet både bakåt och framåt i lagfartsböckerna.

Smöramåla Västergård

Vi tar gården Smöramåla Västergård som exempel. Den ligger i Urshults socken i södra Småland.

I husförhörslängden AI:30 sidan 691 har vi en familj som består av bonden Anders Johannisson, hustrun Lisa Håkansdotter och deras sex barn. Överst på sidan finns gårdens namn och före Anders Johannissons namn står det 1/3-1/8 eg. Det betyder att han är äga-

re av 1/3 av hela Smöramåla Västergård och att hans del är 1/8 mantal. En tydligare förklaring finns överst på sidan innan där det står att Smöramåla Västergård är en skattegård på 3/8 mantal.

För att hitta den exakta gården får vi ta hjälp av lagfartsboken. Googla för att få veta vilken domsaga din socken tillhör, den informationen brukar finnas på Wikipedia. I lagfartsböckerna finns register och ibland kan man få söka i flera band för att hitta sin gård. På Riksarkivets ämnesområdessida för fastigheter finns en bra vägledning som pdf-fil.

Smöramåla Västergård finns på uppslag 896 i lagfartsboken volym CI:9 i Mellersta Värends domsaga arkiv. Den volymen gäller för Kinnevalds härad, där Urshults socken ingår, och P-Ö i det alfabetiska registret. Denna information finns redan i träfflistan när du söker på Riksarkivets hemsida. Liknande information finns i listan hos Arkiv Digital.

Överlåtelse 1875

I rum 1 på uppslag 896 ser vi att den första överlåtelsen gäller 1/16 mantal i Smöramåla Västergård. Köpare är Anders Johannisson och

han har ett köpebrev daterat den 27 september 1875. Säljare är den omyndiga Alvida Lovisa Magnusdotter. Vi får veta att det finns ett fastebrev för fastigheten från den 29 september 1859 gällande 1/8 mantal och utfärdat på hennes föräldrar Magnus Håkansson och Lisa Håkansdotter. Dessutom hänvisas till boupp-teckningen den 20 oktober 1869 efter Magnus Håkansson.

Vi får alltså en hel del information här. Kyrkböckerna visar att Alvida Lovisas far dött 1869 och att hennes mor Lisa Håkansdotter sedan gift om sig med köparen Anders Johannisson. Eftersom detta köp bara gäller 1/16 mantal är det halva gården. Den andra halvan hade Lisa ärvt efter sin make och när hon gifte om sig blev nye maken ägare.

Lagfarten beviljades den 31 maj 1876. Som anmärkning står det att ny ägare, se rum 3. Rum 3 är lite längre ner på uppslaget och där framgår att Anders Johannisson och Lisa Håkansdotter sålt hela fastigheten på 1/8 mantal till deras gemensamme son Johan Andersson den 20 juni 1899.

Vid denna senare överlåtelse finns antecknat med rött i första kolumnen att fastighets-

Blad 896.

Smöramåla Västergård 3/8 delar förm. fr. 1 mantal kyrk.

Ordningsnum- mer för skrif- ningens rum.	Hemmantal eller annan beteckning å fastighet, hvars lagfart söktes.	Sökandes namn; hans fängeshandling till be- skaffenhet och utgiftsningdag.	Fängesmans namn; hans lagfarts ordningsnummer i detta upplägg eller hans åtkomsthandling till beskaffenhet och utgiftsningdag.
1	2	3	4
1	1/16 mt	Anders Johannisson Köpebrev d. 27 Sept. 1875	Omyndiga Alvida Lovisa Magnusdotter Fastebrev d. 29 Sept. 1859 i 1/8 mt fr. Alvida Lovisa Magnusdotter förläsa af Magnus Håkansson och Lisa Håkansdotter. Boupp. d. 20 Okt. 1869 efter Magnus Håkansson
2	1/16 mt	Nils Johan Håkansson och h. h. h. h. Catarina Paulsdotter. Köpebrev den 18 November 1878	Jonas Olsson Fasta den 18 Maj 1870
3	1/8 mantal	Johan Andersson Köpebrev den 20 Juni 1899.	Johan Andersson och h. h. h. h. h. h. Lisa Håkansdotter. Boupp. d. 20. Okt. 1869 efter Magnus Håkansson

Vänstersidan från uppslaget i lagfartsboken som gäller Smöramåla Västergård. I rum 1 ser vi att Anders Johannisson köpt 1/16 mantal, med köpebrev daterat den 27 september 1875. Säljare var den omyndiga Alvida Lovisa Magnusdotter. Bildkälla: Riksarkivet.

beteckningen är 1:4, alltså Smöramåla 1:4. Detta är nyckeln till att hitta gården idag.

Smöramåla 1:4

På kartan hittar vi Smöramåla precis i östra utkanten av Urshults samhälle. På den ekonomiska kartan från mitten av 1900-talet finns fastighetsbeteckningen 1:4 intill järnvägen i Smöramåla.

Enklaste sättet att hitta allmänna historiska kartor är på www.kartbild.com där äldre kartor finns i olika lager. Du klickar dig fram mellan valda kartor och ser samma plats i varje kartlager. Här finns generalstabskartor och ekonomiska kartor men också äldre flygbilder.

I det här exemplet har fastighetsbeteckningen bestått in i vår tid, det ser du om du tittar på tomtgränserna på digitala kartor (www.hitta.se och www.eniro.se). Söker du en fastighet där fastighetsbeteckningen förändrats kan den förhoppningsvis identifieras genom att följa platsen genom olika historiska kartor.

I vissa delar av Sverige finns också härads-ekonomiska kartor som gjordes vid tiden för

förra sekelskiftet. De finns också på www.kartbild.com och du ser där vilka delar av landet de täcker. På dessa kan också fastighetsbeteckningar finnas.

Eva Johansson
eva@evagun.se

Fakta/Lagfart

Lagfarten är ett juridiskt dokument som visar vem som äger en fastighet. Lagfarter infördes 1875, tidigare hette det fastebrev. Fastebreven finns i domboksprotokollen men kan finnas i egna volymer i domstolsarkiven. Uppgifter om lagfarterna finns i det statliga Fastighetsregistret där alla Sveriges drygt tre miljoner fastigheter är registrerade..

Litteraturtips

Niklas Cserhalmi: *Fårad mark*, ny upplaga 2022

På den ekonomiska kartan från mitten av 1900-talet har gården den senare fastighetsbeteckningen Smöramåla 1:4. Bildkälla: Lantmäteriet.

Hur stort var ett mantal?

Varje gård kunde ha flera brukningsenheter, fördelade på olika mantal.

Mantal är en beteckning för beskattning på avkastningen, inte ett ytmått. En gård som på 1500-talet gav försörjning åt en familj inklusive drängar och pigor var på ett mantal. Efter hemmansklyvningar kan samma gård ha fördelats på 1/4 mantal, 1/12 mantal, 3/8 mantal med mera. Det är alltså inte alls givet att gården under tidens gång delats upp i lika stora enheter. Delningar kan ha skett flera gånger.

Som regel har prästen i husförhörslängden skrivit in mantalet för varje enskild gård, men inte alltid. Finns mantalet i husförhörslängden ser du om det är en större eller en mindre gård dina släktingar hade.

Före storskifte och laga skifte ägde varje bonde en del i byns alla tegar. Då går det inte att identifiera exakt var gården låg, utöver tomt och hus. Men vid storskiftet och vid laga skiftet från och med 1827 samlades gårdarnas jord i max tre delar. En sådan del kallas ett skifte. Gårdens byggnader skulle då också ligga på gårdens mark och därför fick en del gårdar flyttas ut från bykärnan och vi fick de ensamgårdar vi har idag.

Laga skiftet genomfördes mellan 1827 och 1927 så under den tiden kan en gård ha flyttats. Det brukar inte framgå av husförhörslängderna när laga skifte skett, därför behöver du hitta skiftesakten bland Lantmäteriets historiska kartor.

Personernas namn, stånd, embete, yrke och näringsfång, (bakstuga-, inhyses- och fattighjon), nationalitet (om främmande), lyten (svagsinta, blinda, döfstamma).	Födelse-			Äktenskap.		Köpgår.	Flyttad		Lantförhörslängdens nummer	Död.
	År.	Mån. och dag.	Ort. (Socken i Län, Stad.)	Gift. eller Euka.	Enkl.		från (Socken i Län, Stad, eller pagta i Husförhörs-boken.)	År, månad och dag.		

Så här kan det se ut i många husförhörslängder. Vi får veta att Smöramåla Västergård var en skattegård på 3/8 mantal. Bildkälla: Arkiv Digital.

Använd historiska skifteskartor

Har du ett gårdsnamn så börja med att söka på dagens digitala kartor om gården eller byn finns kvar. Förändringar kan ha skett. Med hjälp av historiska kartor kan det gå att lokalisera platsen för en gård, även om den inte finns kvar idag. Både de detaljerade skifteskartorna och de större generalkartorna är till hjälp.

Lantmäteriets historiska kartor på myndighetens webbplats är en guldgruva för oss släktforskare. Börja med att söka efter vilka kartor som finns. Om du vet var gården ligger idag kan du söka via dagens karta. Då får du alla historiska kartor från denna plats som sökträffar.

Om du inte vet var platsen finns men har socken och gårds- eller bynamn från kyrkböckerna så sök direkt i detaljerade kartor. Där väljer du först län, sedan socken och därefter ort- eller traktnamn. I träffarna får du

fram alla kartor från den by eller gård som du valt.

I Lantmäteristyrelsens arkiv finns kartor från 1600-talet till 1900-talet men framför allt de renritade kartorna från laga skiftet. På dessa kan du till exempel se exakt var husen låg. Dessutom finns de tillhörande protokollen som berättar om skiftesprocessen och om varje jordlott.

Med hjälp av vägar, vattendrag eller annat kan det gå att orientera sig på den äldre kartan och jämföra med hur det ser ut idag.

Ett annat bra hjälpmedel är webbplatsen www.kartbild.com. Där kan du klicka dig fram mellan olika lager av översiktskartor och flygfoton.

Lantmäteriets webbplats:

www.lantmateriet.se

Han skriver böcker om hembygden

Linus Karlsson i Målilla är en ung man på 32 år som redan har gjort flera böcker om sin hemtrakt. Och fler är på gång.

I sina böcker berättar han framför allt om människor som levt där för länge sedan. Och på nästan alla personer ingår också minst ett fotografi.

Prisad

För den första boken, som heter ”Målilla by”, fick han pris av Hultsfreds kommun för ett par år sedan. Två större böcker till är publicerade och ytterligare två böcker arbetar han med nu.

– Det började med att jag för ganska många år sedan fick överta en stor fotosamling och dokument från ett par grannar efter deras död. Vi hade haft mycket kontakt de sista åren innan och de hade berättat om om gamla tider och folk som levde förr, berättar Linus.

– När jag hade fått allt detta insåg jag att det måste bli en bok, och det blev det också, min första bok.

Sedan var han fast. Hembygdshistoria hade blivit hans stora hobby, vid sidan om jobbet som anläggningsarbetare.

– Mitt intresse för hembygdshistoria bara

växte och jag hade material till fler böcker. Det är viktigt att dokumentera historien så att kommande generationer ska få veta vad som hänt före dem.

Den andra boken handlar om gårdarna i Hagelsrum och den tredje boken heter ”Målilla-Gårdveda kyrka 200 år”. Båda dessa gavs ut 2022. De två böcker han nu arbetar med handlar båda om Gårdveda. Dessutom ska det så småningom bli en bok om alla affärer som funnits i Målilla.

Arkivhandlingar och berättelser

I takt med det ökade historieintresset har han allt mer ägnat sig även åt arkivforskning. Han har flera gånger besökt landsarkivet i Vadstena och läst både kyrkböcker, mantalslängder och tingsprotokoll. Han forskar om hembygden och släktforskar en del också om de personer han skriver om.

– Med åren har jag lärt mig någorlunda att kunna läsa gammal handskrift, det var svårt i början. De äldsta medeltida handlingarna har jag fått hjälp med att tolka, de klarar jag inte att läsa själv, berättar han.

– Förra året fick jag utskrifter av transkriberade tingsprotokoll från Aspelands härad. Det

Ovan:
Linus utgivna böcker.

Till vänster:
Kommunalrådet Lars Rosander i Hultsfred invigde Linus Karlssons historierum tidigare i år. Foto: Privat.

har verkligen varit till hjälp. Jag är så glad för all hjälp jag får.

Han har också intervjuat och lärt känna många äldre i trakten.

– En 95-åring som jag besökte brukade inte vilja prata när hemtjänsten var där. Men när jag pratade med henne om gamla tider, då började hon berätta.

Kommande böcker

Att skriva flera böcker om hembygdens historia och att ta hand om gamla fotografier och dokument, det kräver plats och arbetsutrymme.

I källaren på sin villa har han gjort om ett rum till arkiv- och arbetsrum. Där förvarar han tusentals dokument och bilder.

– Cirka två-tre timmar varje kväll lägger jag på detta. På helgerna åker jag ofta ut till folk och gårdar som jag ska skriva om, för att ta reda på mer.

Utöver de tre ganska tjocka böckerna han redan gjort och de två kommande böckerna om Gårdveda har han också gjort flera mindre böcker, till exempel om Stensryd och Aspelands tingshus.

Vill du följa hans arbete och bokutgivning så leta upp hans grupp ”Historierummet Målilla” på Facebook.

Eva Johansson
eva@evagun.se

Linus Karlsson vid ett av sina forskningsbesök på landsarkivet i Vadstena. Foto: Privat.

Linus Karlssons böcker

Större böcker:

Målilla by

Målilla-Gårdveda kyrka 200 år

Hagelsrum och gårdarna längs Kristdalavägen

Mindre böcker:

Stensryd

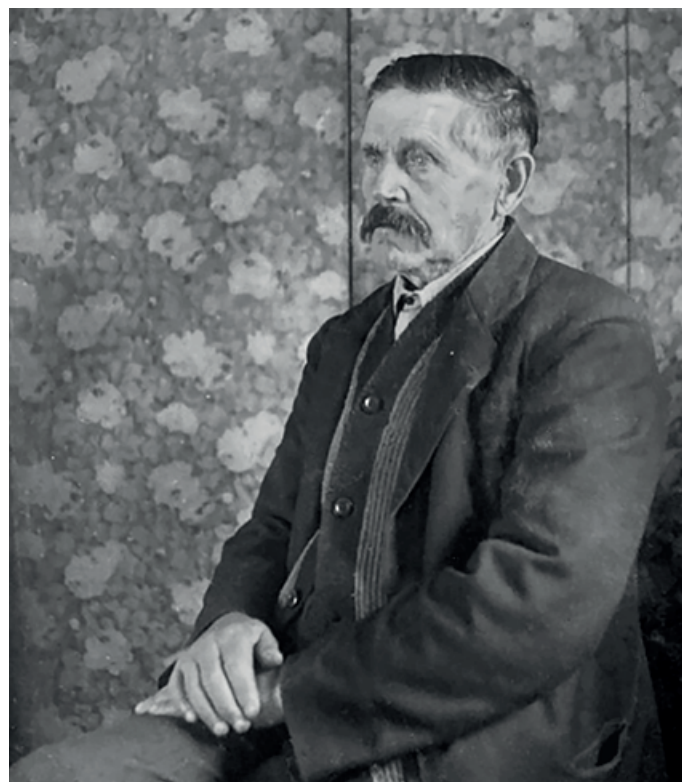
Aspelands häradsting och tingshuset

Borggårdens historia

Korpekullen

Ett exempel ur den kommande boken om Gårdveda: Gustav Karlsson föddes 1859 vid Stora kvarn i Eksebo där hans far var mjölnare. Gustav fick vara med i tidig ålder och lära sig yrket. Vid 14 års ålder flyttade familjen till Kvillemåla kvarn, men familjen lämnade snart kvarnen och flyttade tillbaka till Eksebo kvarn. Gustavs familj flyttade till Dals kvarn i Lönneberga. Där fanns också en såg som Gustav lärde sig såga på.

Han arbetade på flera kvarnar tills han upphörde med yrket. Han blev istället sågare och byggnadssnickare på firman N.A. Berggren i Vena 1898. Detta tilltalade honom inte och han började som mjölnare igen på Gårdveda kvarn 1899. Kvarnen revs 1914 då det skulle byggas en kraftstation på platsen och Gustav blev den sista mjölnaren i Gårdveda.

Enkät om DIS-mötesplatser

Under hösten har DIS-Småland skickat ut en enkät till medlemmar i DIS-Småland om intresse av att delta i en form av självstyrande kamratstudiecirkel som vi kallade DIS-mötesplatser.

Tanken med att bilda dessa mötesplatser var att vi trodde att det skulle vara intressant för medlemmar som använder Disgen att med viss regelbundenhet kunna träffas fysiskt och utbyta erfarenheter om Disgen och släktforskning i allmänhet. Att delta i en sådan mötesplats skulle vara gratis för medlemmarna.

Vi skickade ut enkäten via e-post till 121 personer från omgivningarna kring Eksjö, Tranås och Värnamo och 197 personer från omgivningarna kring Västervik och Kalmar.

Gensvaret visade sig dock vara svagt och endast fyra personer var intresserade av att delta i en DIS-mötesplats i Eksjö, två personer i Tranås och två personer i Värnamo. Gensvaret från omgivningarna kring Kalmar och Västervik var inte större. Endast fyra personer var intresserade av att delta i en DIS-mötesplats i Västervik och två personer i Kalmar.

Styrelsen bedömer att det i dagsläget är ett för svagt intresse och det är inte tillräckligt många intresserade personer på någon av de enskilda orterna för att kunna bilda en fungerande DIS-mötesplats.

Tommy Nilson
ordforande@dis-smaland.se

Ett test av Googles AI-assistent Bard

Att ta hjälp av AI (artificiell intelligens) för att söka på internet har blivit möjligt och börjat användas även bland släktforskare. Jag testade Googles AI Bard och fick följande svar.

Tommy Nilson
ordforande@dis-smaland.se

Min fråga:

Några korta tips vad man kan släktforska på under vintern?

Svaret:

Vintern är en perfekt tid för släktforskning. Det är ofta kallt och mörkt ute, så det är skönt att kunna sitta inne och arbeta med sitt släktträd. Här är några tips på vad du kan släktforska på under vintern:

- Gå igenom arkivmaterial. Arkiv är en guldgruva för släktforskare. Under vintern har du tid att gå igenom material som du kanske inte har haft tid för under sommaren.

- Läs släktböcker och artiklar. Det finns många släktböcker och artiklar som kan ge dig information om din släkt. Under vintern har du tid att läsa lugnt och metodiskt.

- Kontakta släktingar. Prata med släktingar som du inte har pratat med på länge. De kan ha information som du inte har.

- Ta en kurs i släktforskning. En kurs kan ge dig nya kunskaper och verktyg för din släktforskning.

Här är några specifika tips på vad du kan forska på:

- Försök att hitta dina anfäders födelseplatser. Det kan ge dig en bättre förståelse för deras bakgrund.

- Forska på dina anfäders yrke. Det kan ge dig en bild av hur de levde.

- Ta reda på om dina anfäder var inblandade i några historiska händelser. Det kan vara spännande att knyta ihop din släkt med den stora världen.

Vintern är också en bra tid att planera för kommande släktforskningsprojekt. Du kan till exempel:

- Skapa en släktforskningsplan. Det hjälper dig att hålla koll på vad du behöver göra.

- Sätt upp mål för din släktforskning. Det hjälper dig att hålla dig motiverad.

- Registrera dig för släktforskningsevents. Det är ett bra sätt att träffa andra släktforskare och lära dig nya saker.

Jag hoppas att dessa tips hjälper dig att få en givande släktforskningsvinter.

Stomkartor har digitaliserats

I somras publicerade Naturvårdsverket och Riksantikvarieämbetet en ny serie historiska kartor, de så kallade stomkartorna. De har tidigare bara funnits som pappersoriginal.

Detta är kartor som framställdes under en lång tid, från 1800-talet och in på 1900-talet. De är i skala 1:50000. Framförallt är dessa kartor komplement till den häradsekonomska kartan, som saknas för stora delar av Sverige, bland annat för Småland.

På stomkartorna visas markanvändningen, bland annat våtmarker, åkermark och gårdar.

Våtmarker är det som är tydligast markerat.

De här kartorna ritades av lantmätarna och bygger på storskaliga lantmäterikartor, storskiftes- och lagaskifteskartor.

Stomkartorna kan laddas ner gratis som zip-filer från Naturvårdsverket, se länk nedan. Enklast är kanske att googla ”stomkartor”. Välj sedan den första träffen på Naturvårdsverkets hemsida och scrolla ner tills du kommer till stomkartor.

På www.kartbild.com har en del av stomkartorna publicerats i ett eget lager.

Eva Johansson
eva@evagun.se

Nedladdningslänk:

https://geodata.naturvardsverket.se/nedladdning/Stomkartor/Ej_georefererade_stomkartor/JPG/

Exempel på stomkartor från Småland, nedladdade från Naturvårdsverkets hemsida.

Den övre ingår i en zip-fil som heter:
J2ab_35_Vimmerby_Jkp

Den undre är ett utsnitt från en karta som finns i en zip-fil som heter:
J2ab_28_Oskarshamn

Den småländske uppfinnaren

Carl Oscar Jonsson var ett småländskt snille. Han uppfann en vinkelkoppling och kallade den Volvo – långt innan vi hade Volvobilar på vägarna.

Han kallades Oscar och kom från Vetlanda där han föddes 1880. Han far var fabrikör i en vagnfabrik och Oscar fick redan som tonåring möjlighet att studera på Chalmers Tekniska högskola i Göteborg. Efter studierna återvände han hem och kom att göra flera industriella uppfinningar.

Om Oscar Jonsson har frilansskribenten och författaren Margareta Bremertz skrivit en bok som kom ut redan 2007. Här får vi veta det mesta om den småländske uppfinnaren men också en hel del om industrihistoria.

Sedan Oscars far dött 1900 ärvde Oscar bland annat sin fars del i Emåns Armaturfabrik i Mela kvarn i Bäckseda. Men först hade han hunnit arbeta i ett par andra industriföretag.

Han köpte ut de andra delägarna. När han funderade på förbättringar i fabriken s produktion kom han på sin snilleblix – vinkel-

kopplingen. Och den kallade han Volvo. Det första patentet fick han 1910 men redan tidigare hade han startat tillverkning av sin uppfinning hemma i Mela kvarn.

I reklamen för vinkelkopplingen står det att den kunde byggas in i maskiner och att den var "ljudlös, jämn och skakfri äfven vid stor hastighet".

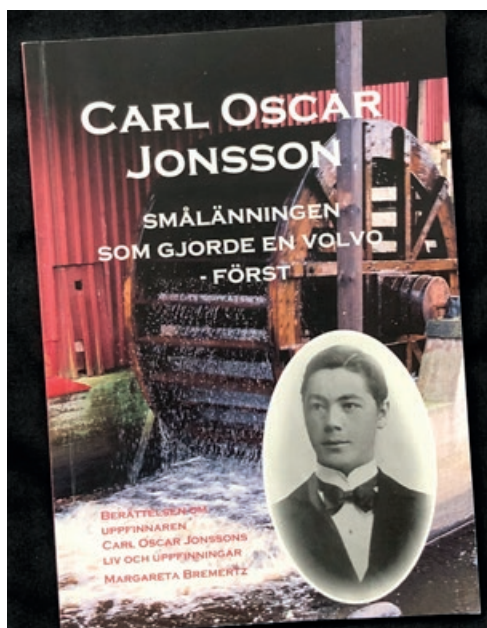
1915 bytte han namn på företaget till Nordiska Maskinfabriken. Han fortsatte arbeta, både med sin vinkelkoppling och med andra uppfinningar.

Mycket av det som Oscar lämnade efter sig, både många ritningar och annat, finns bevarat i industrimuseet i Mela kvarn, tack vare hans son Nils Jonsson. Mela kvarn ägs numera av Vetlanda kommun.

Oscar arbetade tills han var 80 år gammal och levde till 1966.

I Margareta Bremertz bok finns mycket mer att läsa om det småländska uppfinnargeniet Oscar Jonsson.

Eva Johansson
eva@evagun.se

Margareta Bremertz bok om Carl Oscar Jonsson kom ut 2007. Boken finns ännu att få tag på, både på antikvariat och i bokhandeln.

Oscar Jonssons vinkelkoppling från Nordiska Maskinfabriken. Den finns på industrimuseet i Mela kvarn i Bäckseda. Foto från Bäckseda hembygdsförening genom Hembygdsföreningar i Vetlanda kommun. Bildkälla: Digitaltmuseum. Publicering enligt CC-licens <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed sv>

Tre prästfruar på Visingsö

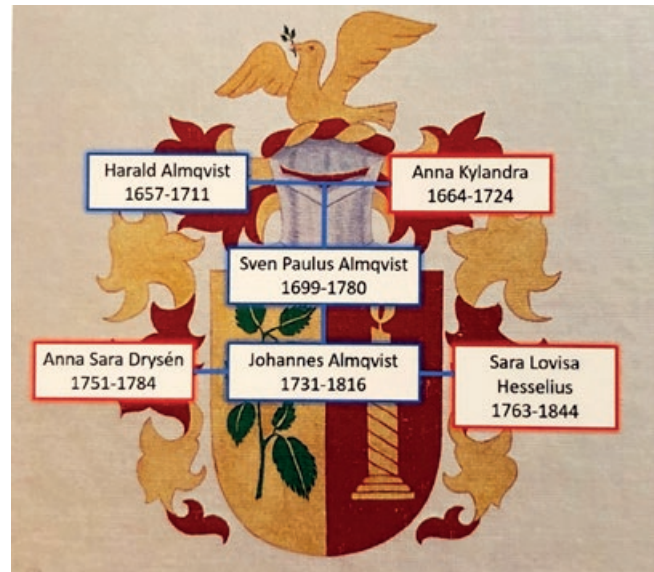
Anna Andersdotter Kylandra, Anna Sara Drysén och Sara Lovisa Hesselius är tre prästfruar från Visingsö. Om dessa har släktforskaren Christina Iderbring i Västerås forskat och skrivit. Resultatet är ett tryckt häfte där hon berättar om dessa tre kvinnor.

Alla tre var prästdöttrar och alla var gifta med en präst som hette Almquist. Skriften kallar hon ”De Almqvistska prästfruarna på Visingsö”.

Anna Kylandra, troligen kallad Annika, blev prästfru när hon var 17 år. Ett par år tidigare hade hon flyttat till Visingsö när hennes mor gifte om sig med den dåvarande prästen. Han gick i pension 1681 och Anna gifte sig med efterträdaren till sin styvfar.

Den nye prästen hette Sven Oxelgren men han dog efter tio år. När Anna blev änka hade hon två barn i livet, en dotter hade dött. Hon gifte sig med makens efterträdare Harald Almquist 1693, alltså åter en konservering. Med honom fick hon åtta barn, tre av dessa dog som små.

Christina Iderbring berättar en hel del om livet som prästfru på 1600- och 1700-talen. Om maten och hushållsbestyr, barnuppfostran och äktenskap. Och om livet på Visingsö.

Släktskapet mellan prästfruarna. Bild från Christina Iderbrings häfte.

Anna Sara Drysén gifte sig 16 år gammal med den första Annas sonson Johannes Almquist som 1769 blev präst på Visingsö. Där hann hon få sex barn innan hon dog 1784. Hon blev bara 32 år. En son skrev senare om henne att hon var ”särdeles älskad och af alla högaktad”.

Änklingens nästa hustru blev den 24-åriga Sara Lovisa Hesselius. Hon födde inga barn och överlevde så småningom sin betydligt äldre make med nästan 30 år.

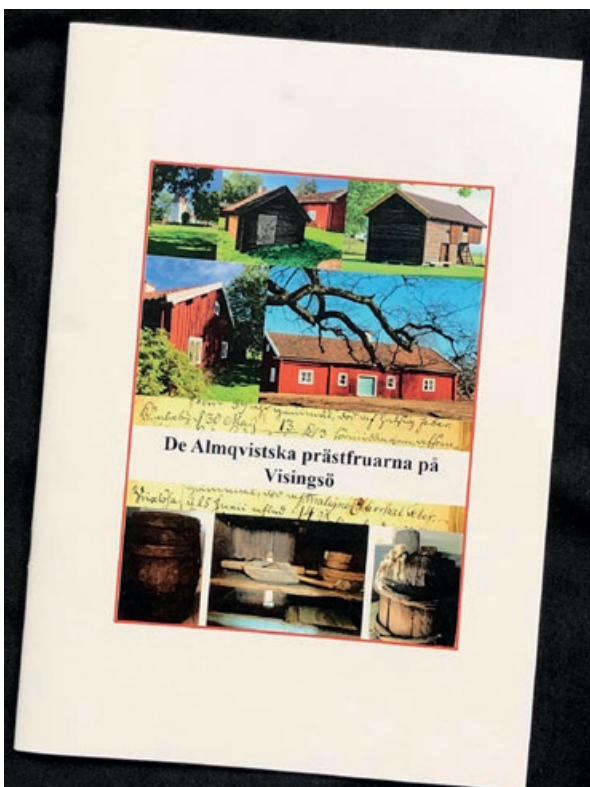
Christina Iderbring har fortsatt forska om prästfruar i Småland som fött och fostrat efterlevande till Anna Kylandra. Hittills har hon identifierat över 150. Bland dessa finns många enskilda kvinnors livsöden att berätta om, säger hon.

Eva Johansson
eva@evagun.se

Prästfruarna

- Anna Andersdotter Kylandra (1664–1724), gift med Harald Almquist
- Anna Sara Drysén (1751–1784), gift med Johannes Almquist
- Sara Lovisa Hesselius (1763–1844), gift med Johannes Almquist

E-post till Christina Iderbring:
ciderbring@gmail.com

Boktips för släktforskare

Anders Gustaf Dalman är kanske ett namn som klingar bekant. Han var Sveriges siste skarp-rättare och verkställde den sista dödsdomen i Sverige 1910. Om honom och hans föregångare under 1800-talet skriver historikern vid Linnéuniversitetet Isak Lidström i sin senaste bok **”De sista bödlarna”**.

Det är inte alls någon otäck bok, tvärtom innehåller den ytterst få detaljer från förrättat värv. I stället handlar det om de bödlar som var verksamma i Sverige under 1800-talet, om deras arbetsvillkor och om sägner kring den tidens avrättningar och bödlar. Men också om hur opinionen utvecklades mot att avskaffa dödsstraffet.

Isak Lidström har avgränsat boken till att omfatta 1800-talet, framför allt dess senare hälft.

Bödlarnas livsöden är högst varierande. En del kom från bödelsklaner, släkter där bödelsyrket gått i arv i några generationer, till exempel släkten Hafström i Stockholm.

Det här är en högst intressant bok, inte tung som man skulle kunna tro. I stället är det mycket levande berättat om ett dödligt ämne.

1756 bildades en ny enhet för sjöstrider inom det svenska försvaret. Den kom att kallas skärgårdsflottan även om det mer officiella namnet var Arméns flotta. Dessutom fanns örlogsflottan.

Skärgårdsflottan, som namnet anger, skulle försvara skärgården. Det krävdes andra typer av fartyg och krigsmannafärdigheter utmed kusterna än ute till havs. Skärgårdsflottan fanns fram till 1824 då den slogs ihop med örlogsflottan och därefter kallades Kungl Majt:s flotta. Eller Kungliga flottan.

I boken **”Officerarna i svenska skärgårdsflottan 1756–1824”** ger författarna Lars Otto Berg, Esbjörn Larsson och Hans Norman en grundlig redogörelse för skärgårdsflottans historia.

Större delen av boken är en, enligt författarna, komplett katalog över samtliga officerare i skärgårdsflottan, namn för namn. Källorna är framför allt Arméns pensionskassas meritband och andra arkivhandlingar från krigsarkivet men även annat.

Eva Johansson
eva@evagun.se

Redaktörens spalter

Som ni redan sett är detta det sista numret av SmåDisigt. Sorgligt men sant. Som ordföranden Tommy Nilson berättar på sidan 5 är skälet till nedläggningen att det kostar mycket att göra en tidning som ska tryckas och distribueras till medlemmarna.

Många föreningar, inte minst släktforskarföreningar, ger ut medlemstidningar. Och papperstidningen brukar gillas av medlemmarna. Det finns till och med dem som uppger att den är en viktig orsak till att vara medlem. Man får något extra för pengarna.

I takt med att vi allt mer vant oss vid digitala verktyg har också många föreningar övergått från tryckt till digital information, både digitala tidningar och nyhetsbrev. Visst går det också bra.

Förändringar

Själv gillar jag att hålla en tryckt tidning eller bok i handen, kanske för att jag vande mig vid det under mina många år som tidningsjournalist. Men de sista tio åren i tidningsbranschen arbetade jag som webbredaktör på lokaltidningen och då fick jag lära om och lära nytt. Det gäller att både förstå hur det fungerar och att förändringar kommer. Att stoppa utvecklingen går inte.

Att helt gå över till digital medlemsinformation är kanske på både ont och gott. Det goda det för med sig är ekonomin. Tryck och distribution är stora poster i en förenings budget.

Det ska fortfarande finnas möjlighet för dig som medlem att dela med dig av din släkthistoria, skriver Tommy Nilson. Så fortsatt göra det!

Medlemsbidrag

Egentligen är detta det stora problemet för SmåDisigt, om vi bortser från ekonomin. Att få in bidrag till vår gemensamma medlemstidning.

För fem år sedan, på hösten 2018, tog jag över som redaktör för SmåDisigt efter Egon Burman. Han avgick med ålderns rätt och även om jag hade svårt att få fritiden att räcka till alla föreningsuppdrag så kändes det ändå angeläget.

Egon och jag diskuterade tidningen en hel del innan och han berättade för mig om sitt arbete med den. Bland annat att det ibland kunde vara tunnsått med bidrag från medlemmarna.

Så har det fortsatt vara under de fem år som gått sedan dess. I varje nummer har jag uppmanat er läsare att skicka in bidrag, men få har hörsammat detta, trots att vi är många medlemmar.

Som redaktör för en medlemstidning ska man inte skriva själv utan ta hand om det som kommer in och se till att det blir fint i tidningen. Men ni har förstås märkt att jag själv skrivit en hel del av tidningens innehåll. Alldeles för mycket.

Den här gången är det på tok för mycket. Inget bidrag från någon annan, förutom det som är information från ordföranden.

Många gånger har jag funderat på varför det är så här. En del andra föreningsredaktörer har liknande erfarenhet, men långt ifrån alla. Själv tänker jag att det väl borde vara väldigt roligt att få dela med sig av sin släkthistoria.

Tomt skafferi

För att ändå kunna göra en tidning med innehåll på alla 20 sidorna varje gång har jag samlat på mig en hel del egna artiklar att ”fylla på” med när bidragen från er medlemmar sinat. Vi som skriver om släkthistoria och om släktforskning, det vi skriver är ju i många fall tidlöst. Historien har ju redan hänt. Därför går det att spara artiklar för kommande nummer.

I det här numret hittar du en hel del av sådana artiklar som jag sparar för kommande nummer. Nu blir det inga kommande nummer av SmåDisigt, efter 26 år. Och inget medlemsbidrag har kommit in den här gången, så nu har jag nästan tömt skafferiet.

Tack och ajö!

Nu tackar jag för mig som redaktör för SmåDisigt. Det är alltid roligt att göra tidning, tycker jag, och det fortsätter jag med i ett par andra föreningar.

Att släktforska är bland det roligaste och mest intressanta en kan göra, och att dessutom få skriva om det, det är toppen! Så det slutar jag inte med.

Eva Johansson
eva@evagun.se

Avsändare:
Föreningen DIS-Småland
c/o Tommy Nilson
Backgatan 5
575 35 EKSJÖ

B SVERIGE
PORTO BETALT

God Jul!

Den kände kyrkomålaren Pehr Hörberg målade denna tavla 1785. Den heter ”Småländsk jul” och är den äldsta kända svenska målningen med julmotiv. Så här kanske våra förfäder, förmödrar och andra gamla släktingar firade jul för snart 250 år sedan.

Med den här bilden önskar vi alla medlemmar och läsare en riktigt **God Jul!**

Målningen är avfotograferad av Mats Landin på Nordiska Museet. Den är hämtad från Wikimedia Commons och publiceras med CC-licens, <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.sv>